

Således skal jeres lys skinne for mennesker

18. søndag efter Trinitatis

»Hvad er det største bud i loven?« – sådan lyder spørgsmålet til Jesus. Her tales der på en anden måde om loven, end vi plejer. Vi plejer ikke at tale om Loven i ental og med stort L, for der er jo et mylder af forskellige love i vores samfund: straffelov, skattelov, arvelov, færdselslov for blot at nævne nogle få. Og hver enkelt lov indeholder en lang række paragraffer om dit og dat. Selv den danske grundlov indeholder en lang række paragraffer.

Men når spørgsmålet lyder til Jesus: »Hvad er det største bud i loven?«, så er det de ti bud, der sigtes til. De ti bud var fra gammel tid den fælles moralske grundlov i samfundet. Alle var enige om, at de ti bud gjaldt uden forbehold, for de ti bud var givet af Gud selv. Gud havde med sin egen finger skrevet de ti bud på to stentavler, som Moses bragte ned til israelitterne fra det hellige bjerg.

Men så var ud over de ti bud en lang række gudgivne forskrifter, som står at læse i det gamle testamente og gerne sammenfattes i betegnelsen »Moseloven«.

Moseloven havde og har stadig for jøderne en autoritet, der ligner den autoritet, som muslimerne tillægger Koranen. Så vidt jeg har forstået mener muslimerne, at Koranen's ord er dikteret direkte fra Gud til profeten Muhammed. Men udfordringen med at forstå Koranen er, at der står så meget i Koranen, og at det derfor gælder om at få prioriteret de mange bud i Koranen. I princippet gælder alle budene, men de er ikke alle lige vigtige. Og så bliver det de islamiske lærdes opgave at give moralsk vejledning på grundlag af deres fortolkning af Koranen.

Ja, men er det ikke det samme ønske om at lave en prioriteret rækkefølge af Moselovens forskrifter, der ligger bag spørgsmålet til Jesus: »Hvad er det største bud i loven?« Er det ikke en måde at bede om moralsk vejledning? Det kunne se sådan ud. Men Jesus svarer på en måde, så det bliver håbløst at stille budene op på en lang række og sige, at det ene bud er vigtigere end det andet.

Der er i virkeligheden kun to bud, der gælder: »Du skal elske Herren din Gud af hele dit hjerte og af hele din sjæl og af hele dit sind.« Det

var det ene, og det andet, som er det første ligt, lyder: »Du skal din næste som dig selv«.

Meningen er ikke, at der er to lige vigtige bud, som trækker i os fra hver side. Nej, de trækker i os fra samme side: Du skal elske Gud ved at elske din næste, og du skal elske din næste ved at elske Gud. De to ting kan ikke skilles. Kærlighed til Gud hører uløseligt sammen med kærlighed til næsten og omvendt.

På det dobbelte kærlighedsbud hviler, som Jesus udtrykker det, »hele loven og profeterne«. Det dobbelte kærlighedsbud er den målestok, som al vejledning i etiske spørgsmål må bedømmes på.

I første omgang betyder det, at kristendommen tilbyder en frihed, som ikke findes på samme måde i jødedommen eller islam. Vi har ingen religiøse forskrifter for, hvad vi må spise, og hvad vi ikke må spise. Vi har ingen påbud om at gøre bestemte rituelle handlinger for derved at opnå Guds bevågenhed. I princippet er alt tilladt. Tilværelsen er et »må-godt-land« og ikke et »forbudt-land«.

Men når det er sagt, kommer samtidig en bundethed i kristendommen, som vi ikke finder på samme måde i jødedommen eller islam. Nemlig den bundethed, der ligger i budet »du skal elske din næste«. Vi skal elske vores næste i den grad, at vi er næste for vores næste, når næsten har brug for vores nærvær.

For nogle uger siden hørte vi en fortælling om, hvad det er at være næste for sin næste. Det var fortællingen om det røveriske overfald på vejen mellem Jerusalem og Jeriko. En mand var blevet overfaldet, frarøvet sine ejendele og slået halvt fordærvet, så han nu lå i grøften og snart var endt som føde for gribbene, hvis ingen var kommet ham til undsætning. For vejen var øde.

Enkelte kom dog forbi. Først hører vi om en mand, der var præst ved templet i Jerusalem. Han så godt nok den overfaldne mand i grøften, men skyndte sig at trække øjnene til sig. For hvis nu han var gået hen til den overfaldne mand, så kunne han nok ikke undgå at komme i berøring med blod. Men så var han blevet religiøst uren, for det blev man nemlig af at røre ved blod. Og så kunne han ikke gøre tjeneste i templet. Derfor skulle han ikke have noget af at blive uren.

På samme måde med den næste, en »levit« d.v.s. en slags kirketjener ved templet. Også han trak øjnene til sig, da han så den overfaldne. Formodentlig af nogenlunde samme grund som præsten.

Men den tredie, der kom forbi, standsede op. Han var hverken præst eller levit. Han var ikke engang jøde, men samaritaner. D.v.s. han var fremmed i landet og kunne såmænd have nok i at tænke på sit eget ve og vel. Men han havde overskud til at tænke på andre end sig selv. Vi hører om ham, at han fik ondt af den overfaldne, forbandt hans sår og fik ham bragt til et herberge, hvor han kunne komme til hæfterne efter overfaldet.

Det er Jesus, der fortæller denne fortælling. Pointen er, at det var den fremmede, der viste sig at være næste for den overfaldne, mens de to første, som skulle være de nærmeste til at være den overfaldnes mands næste, veg uden om den opgave at være næste for ham.

Der er en kolossal appel i lignelsen om den barmhjertige samaritaner. For det er jo så indlysende rigtigt, at det gælder om at gøre som den barmhjertige samaritaner, hvis situationen skulle byde sig til. Men det er ikke så tit, at vi lige kommer i den slags situationer.

Dog, også i den almindelig hverdag gælder det, at vi skal være næste for den næste, der møder os, hvor livet leves blandt mennesker. Det er sjældent samarittertjeneste, der er brug for, men nærvær og medmenneskelighed. Måske er det aller vigtigste i vores udviklede samfund, at vi arbejder på at bygge broer over alt det, der står i vejen for, at mennesker taler ordentligt med hinanden og taler ordentligt om hinanden.

Men det altså hele tiden kærlighed til Gud og til næsten, der skal være udgangspunktet for vores etik og moral. Det er også budet om kærlighed til Gud og næsten, der er grundlaget for den kristne dåb. For hvad er det at blive døbt? Det er at blive indviet til at være et kristent menneske. Det er at sige ja til at leve menneskelivet på det gudsbillede og menneskebillede, som Jesus Kristus har tegnet for os.

Selv gjorde Jesus alvor af det dobbelte kærlighedsbud. I den grad elskede han Gud, at han kunne se et medmenneske endog i sin fjende. Og derfor endte det også med, at han til sidst måtte betale med sit liv. Men den næstekærlighed, som Mesteren lagde for dagen, skal vi også lægge for dagen i det små, så langt kræfterne rækker.

Jesus er sandelig ikke karrig i sin tro på vores formåen. Han siger faktisk et sted: »Således skal jeres lys skinne for mennesker, så de ser jeres gode gerninger og priser jeres fader som er i himlene.«

Det er dette lyse syn på vores formåen, som Grundtvig har fanget ind i dette vers:

»Sol opstår og sol nedgår, når den har gjort sin gerning. Gud give os at skinne så som himmel-lys – skønt af de små – da randt for os guldterning.«

Amen.